

Nr 442.

Av herr **Persson** i Norrköping **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 361, angående tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén.

Den till riksdagen den 30 sistlidna april avlätna kungl. propositionen angående tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén innebär bland annat, att arméns musiksergeanter i strid med nära nog samtliga motiveringar uteslutits från den i hela förslaget bärande principen: *ålderstillägg efter vissa väl vitsordade tjänsteår vid krigsmakten.*

Samtidigt äro de föreslagna fasta avlöningsbeloppen för musikunderofficerare satta så lågt, att de icke tillnärmelsevis, med hänsyn till tjänsteår och ålder, motsvara vad som tillmätts en underofficer vid truppen, med vilken musikunderofficer förut, såväl med avseende på tjänsteställning som avlöning, varit likställd.

Angående sakkunnigas motiveringar å sid. 282—285 i sitt betänkande, för att det föreslagna lönesystemet i oförändrad form ej skulle kunna tillämpas på musikunderofficerarna, så äro dessa fullständigt ohållbara. Sakkunniga finna den närmaste anledningen till avvikelse ligga däri, att rekryterings-, utbildnings- och befordringsförhållandena för musikunderofficerarna förete väsentliga olikheter vid jämförelse med, vad som gäller i fråga om övriga underofficerare.

För att den blivande musikunderofficeren vid sitt inträde i tjänst vid armén måste antagas som elev redan vid 14 års ålder och sålunda nödgas genomgå två års förberedande utbildning för att kunna antagas till musikvolontär, bör han väl rättvisligen ej avlönas sämre än truppunderofficeren, som utan några som helst förkunskaper erhåller fast volontäranställning det år, han fyller 18 år.

Sakkunniga säga: »Då genomgåendet av vissa skolor icke ingår i musikpersonalens utbildning, är ej heller underofficersexamen föreskriven såsom villkor för befordran till musiksergeant av 2 klassen eller för transport från sådan beställning till musiksergeant av 1 klassen. För sådan befordran eller transport fordras allenast, förutom duglighet till krigstjänst såsom vapenför, att hava innehaft beställning såsom musikunderbefäl, att uppfylla fordringarna för befordran till musikfurir samt att äga den allmänbildning, som kräves av underofficer.»

Att dessa sakkunnigas påstående äro missvisande framgår av bestämmelserna i generalorder den 8 mars 1909 nr 268. Se bilaga nr 1.

Då musikpersonalens rent militära utbildning beror på respektive regementschefers (kårschefers) bestämmanden, sker densamma under ytterst olika former vid olika regementen. Så t. ex. fordrade generalmajor Carleson under den tid, han var chef för Skaraborgs regemente, att allt musikmanskaf skulle fullständigt genomgå respektive rekryt-, korpral- och underofficersskolor för att kunna vinna befordran. Det finnes inom armémusiken såväl musikdirektörer, musikunderofficerare som musikfurirer, vilka avlagt fullständig underofficersexamen. Bestämmelsen i tjänstgöringsreglementet för armén § 32: 16, sid. 110, att musikunderofficer kan användas i rent militär tjänstgöring av icke musikalisk beskaffenhet, har medfört, att *musikunderofficerare och musikfurirer numera utföra truppunderofficerstjänst i stor utsträckning*, vilket bestyrkes av utdrag ur en del regementsorder i bilagorna nr 2 och 3. De i bilaga 3 omnämnda fältmarscherna äro s. k. träningsmarscher, som förekomma en gång i veckan och börja med en väglängd av 25 km. Väglängden ökas med 5 km. per vecka intill 45 km. I dessa marscher, som äro synnerligen krävande och ansträngande, deltaga endast ett fåtal underofficerare turvis, då däremot samtliga musikunderofficerare få gå med för varje gång. Musiken skall spela genom staden under såväl bort- som hemmarschen samt under raster, då alla övriga få vila. Således ställes större krav på uthållighet och viljekraft på musikunderofficeren än på truppunderofficeren vid dessa inom militärtjänsten mest ansträngande tillfällen.

Vad löneförmånerna för musikunderofficerarna beträffar ställa sig dessa redan förut avsevärt sämre än för truppunderofficerarna, fastän de i avlöningshandlingarna synas vara lika. Musikunderofficeren erhåller endast i undantagsfall bostad inom kasern och då alltid med skyldighet att avflytta, om en underofficer vid truppen vill hava lägenheten. Musikunderofficerare ha i flera fall fått betala hyra för lägenheter inom kasern, vilka blivit lediga mitt under hyreskvartal och som det varit musikunderofficer omöjligt att taga i bruk på grund av redan ingångna hyres-

avtal. Härutinnan hänvisas till bilagorna nr 4 och 5, vars innehåll är rent av upprörande. Att vräka en musikunderofficer, som endast har två år kvar till pension, för att bereda bostad åt en civilmilitär befattningshavare i furirs grad bevisar just, hur musikunderofficerarna äro tillbakasatta i avseende på bostadsförmåner.

Av arméförvaltningens resolution (se bilaga nr 6) framgår tydligt, att bostad inom kasern ej är beräknad för musikunderofficer, men ändå får musikunderofficer betala hyra för en sådan lägenhet, så snart någon sådan står tom, vilket bestyrkes genom musikfanjunkare Erikssons yttrande i bilaga 5.

Genom förmånen att äga bostad inom kasern kan truppunderofficern även lämpligen använda sig av förmånen att *rekvirera matportion från regementets kök. Denna portion kostar kronan över 2 kronor per dag, men underofficern erhåller den för 80 öre. Då musikunderofficern bor långt från kasern, kan han ej använda sig av sagda förmån i nämnvärd utsträckning. Om man beräknar musikunderofficerens utgift för mat så lågt som till 2 kronor per dag samt hyra för 2 rum och kök till vad dylik lägenhet för närvarande kostar exempelvis i Gävle, nämligen omkring 700 kronor, så har musikunderofficeren jämförd med truppunderofficern sålunda en ofrånkomlig merutgift av cirka 970 kronor per år.*

Gift truppfanjunkare erhåller 3 rum och kök för 228 kronor och gift truppsergeant 2 rum och kök för 168 kronor inom kasern. För att musikpersonalen skulle kunna komma i åtnjutande av bostadsförmåner i sådan utsträckning, borde det tillerkännas den ett extra inkvarteringsbidrag av för musikfanjunkare 700 och musiksergeant 500 kronor, i stället för att, som i sakkunnigas förslag, försämra deras villkor i jämförelse med likställd trupppersonal.

Vinner nu sakkunnigas förslag Kungl. Maj:ts och riksdagens gillande, erhåller en musiksergeant 715 kronor mindre lön än truppsergeanten, och skulle i följd därav och med ovan nämnda skillnad i tvångsutgifter för mat och husrum en musiksergeants löneförmåner komma att understiga en truppsergeants med ända till 1,685: — kr. Efter samma beräkningsgrund skulle en musikdirektörs (musikledares) löneförmåner understiga en fanjunkares (kompaniadjutants) med icke mindre än 1,250: — kr. Man må jämföra musikledares eller annan musikunderofficers ansvar, med kompaniadjutants ansvar. För musikledare heter det i tjänstgöringsreglementet: »*Musikledaren* (musikfanjunkaren o. s. v.) står, därest han icke själv är musikbefälhavare, under omedelbart befäl av regementskvartermästaren eller annan såsom musikbefälhavare beordrad officer (jfr § 33: 20 och § 69: 6). Han är regementschefen (musikunderbefälhavaren)

ansvarig för musikkårens krigstukt, tjänstbarhet, förvaltning och expeditionstjänst. Han skall leda musikkårens utbildning, sörja för musikens vidmakthållande och förbättrande samt handhava vård och redovisning av instrument, musikalien och övriga materiel. Han skall anföras musikkåren, där icke regementschefen för vissa fall eller viss tjänstgöring annorlunda bestämmer. Han är skyldig att undervisa musikeleverna och det värnpliktiga spelet, samt meddela manskapet sångundervisning. I avseende på förvaltningen ställer han sig till efterrättelse föreskrifterna i förvaltningsreglementena». — — — — »Annan musikunderofficer står under omedelbart befäl av musikledaren». — — — — »Musikunderofficer kan, enligt regementschefens bestämmande, användas i rent militär tjänstgöring eller som lärare eller befäl vid skola eller utbildningskurs, som icke avser musikalisk utbildning. I övrigt ställer sig musikunderofficer i tillämpliga delar till efterrättelse, vad som är stadgat för underofficer.» Om kompaniadjutants ansvar heter det i tjänstgöringsreglementet: »Han tillhandagår kompanichefen i allt, vad denne för tjänstens utförande anbefaller, särskilt i den inre tjänsten och vid handhavande av kompaniets expedition samt beträffande underhåll, vård och redovisning av till kompaniet utlämnade förnödenheter, materiel och penningar». Hur skillnaden i löneförmåner under dessa förhållanden ändock kan eller bör vara så stor, förefaller otroligt.

De förmåner, som genom kungl. brev den 14 juni 1917 tillerkänts arméns manskap och underbefäl i form av anställnings-, rekapitulations- och avskedspremier (se bilaga nr 8), gälla ej för musiken. Även i detta avseende intager musiken en oförtjänt ogynnsam ekonomisk ställning jämfört med truppen, vilket i oroväckande grad försvårat rekryteringen vid musikkårerna under senaste tiden.

Det talas alltid om, att musikpersonalen har möjlighet att skaffa sig extra inkomster på sin musikutövning, men det talas ej om, att denna möjlighet endast förefinnes på några få platser inom landet. Det står väl för övrigt var och en såväl officer som underofficer fritt att skaffa sig biinkomster, om de i likhet med musikpersonalen vilja offra sin fritid härtill. Skall tjänsten vid regementet avlönas med beräkning av, vad var och en kan förtjäna extra, så bör icke musikpersonalen vara den enda grupp löntagare, på vilken ett sådant avlöningssystem skall tillämpas. Det finnes en stor del såväl officerare som underofficerare, vilka äga betydande inkomster från en eller annan sidoverksamhet. I varje fall är det förkastligt att giva musikpersonalen i sin helhet sämre avlöning, därför att en del av den möjligen kan förtjäna något extra. *En stor del av denna personal har ej någon biinkomst alls.*

För att inför riksdagens herrar ledamöter styrka huru obetydliga musikunderofficerarnas extra inkomster äro har företagits en ingående undersökning angående dessa extra inkomster. Undersökningen gäller för åren 1915, 1916 och 1917 samt omfattar resp. 298, 297 och 296 musikunderofficerare. Tabellen därom återfinnes i bil. 7. Utredningen visar att under år 1915 hade 88 ingen extra inkomst och i övrigt hade under året 68 under 100 kr., 61 mellan 100 och 150 kr., 26 mellan 150 och 200, 26 mellan 200 och 250, 8 mellan 250 och 300, 11 mellan 300 och 400, 5 mellan 400 och 500, 1 mellan 500 och 600, 1 mellan 600 och 700, 2 mellan 700 och 800 och 1 mellan 800 och 900 kronor. Motsvarande siffror för år 1916 voro: 88 ingen extra inkomst, 72 under 100 kr., 55 mellan 100 och 150, 33 mellan 150 och 200, 20 mellan 200 och 250, 12 mellan 250 och 300, 8 mellan 300 och 400, 5 mellan 400 och 500, 1 mellan 600 och 700, 2 mellan 700 och 800, samt 1 900 kronor. Under år 1917 voro siffrorna: 78 ingen inkomst, 94 under 100 kronor, 40 mellan 100 och 150, 42 mellan 150 och 200, 8 mellan 200 och 250, 10 mellan 250 och 300, 10 mellan 300 och 400, 6 mellan 400 och 500, 3 mellan 500 och 600, 4 mellan 700 och 800 och 1 mellan 800 och 900 kronor.

Av dessa siffror finner man, att extra förtjänsterna äro ytterst små. 25 % av musikunderofficerarna ha ingen extra förtjänst alls, 33 ha under 100 kronor, 14 % ha mellan 100 och 150 kronor, 14 % mellan 150 och 200 kronor och de återstående 14 procenten ha därutöver.

Om musikpersonalens extra inkomster skall tagas med i beräkningen vid bestämmandet av dess avlöningsförmåner vid regementet, bör det åläggas respektive regementschefer (kårschefer) att lämna musikpersonalen tjänstledighet eller permission i den utsträckning, som är erforderlig för erhållande av musikengagement. Skall det emellertid fortsätta som hittills, att regementstjänsten skall gå före allt annat, skall också regementstjänsten före allt annat ordentligt betalas.

När musikpersonalens tjänstgöring vid respektive regementen uttages i sådan utsträckning, som jag här ovan delvis framhållit, fordrar denna personal att även bliva avlönad i enlighet med personal i motsvarande grad vid truppen.

Att skylla på att musiken står under omorganisation och därför ej kan tillerkännas *tillfällig löneförbättring* i samma utsträckning, som föreslås för truppen, är icke något annat än en tom undanflykt. Skall musikpersonalen just under dessa oerhörda dyrtider få sitta emellan, för att regeringen ej under fyra år hunnit med att fullgöra en 1914 beslutad omorganisation?

Vi hoppas emellertid, att riksdagens män ej skola tillåta en sådan orättvisa, som sakkunniga och Kungl. Maj:t föreslagit, utan tillerkänna dem *likställighet i avlöningsförmåner med personal vid truppen i motsvarande grad.*

Med hänsyn till, att redan före den kungl. propositionens avlämnande till riksdagen vinna ändring i berörda avseende, inlämnades av representanter för Svenska musikunderofficerarnas riksförbund den 4 sistlidne april underdånig framställning, att musiksergeanter måtte tills vidare och såsom förut bliva hänfödda till gruppen sergeanter. (Bil. 9).

I huvudsak framhölls hurusom musikunderofficerare jämförda med övriga underofficerare intaga och alltid intagit en synnerligen missgynnad ställning såväl i befodringshänseende som med hänsyn till avlöning, och anhölls, att om existensberättigande såsom sergeant icke vidare kunde tillerkännas musikunderofficerare, man då, med varsammast möjliga hänsyn till den musikpersonal som nu är anställd i tjänst, ville avveckla armémusiken.

Över denna framställning har kungl. arméförvaltningen den 6 april avgivit yttrande, att detsamma syntes ej böra föranleda till frångående av de sakkunnigas förslag beträffande tillfällig löneförbättring åt musikunderofficerare.

Detta arméförvaltningens yttrande sammanfaller icke i någon mån med det som samtidigt avgivits över sakkunnigas betänkande i sin helhet. Ty därvid framhåller arméförvaltningen att för viss civilmilitär personal, som åtnjuter avlöning såsom 1. klass sergeanter, den av sakkunniga föreslagna tillfälliga löneförbättringen skulle bereda denna personal till och med lägre slutlön än motsvarande militär personal.

Den nuvarande skillnaden i avlöning till förmån för den civilmilitära personalen komme därmed att rubbas i större eller mindre mån.

Att musiksergeanter av 1. och 2. klassen såsom militärer och med hänsyn till levnads- och tjänsteår kommit i ett ännu sämre läge än sergeant vid truppen synes helt undgått arméförvaltningens uppmärksamhet.

Ej heller kan yttrandet anses sammanfalla med vad arméförvaltningen tidigare yttrat och föreslagit angående ålderstillägg och underofficerarnas behov av löneförbättring.

Sälunda yttrar arméförvaltningen den 2 mars 1914 om en av Sv. Underofficersförbundet inlämnad underdånig framställning angående införandet av avlöningsformen ålderstillägg för underofficerare bl. a. följande:

»De militära tjänstegraderna och de i samband därmed stående avlöningsklasserna vore så många, att befodran och transport till högre grad eller högre avlöningsklass i och för sig verkade på samma sätt som

ett avlöningssystem, i vilket ålderstillägg inginge. I underofficersgraderna förekommo tre avlöningsskasser, vilkas bestämningar, fränsett musikpersonalens, voro så avpassade till antalet i förhållande till varandra, att enligt tillgängliga uppgifter ej mindre än 98 procent beföringssannolikhet föreläge för sergeanter av 1. klassen till fanjunkare.

Ålderstillägg lämpade sig icke, på sätt sökandena föreställt sig, till att genomföra en likställighet i ekonomiskt hänseende mellan underofficerare vid olika truppförband.

Ålderstillägg tillkomme nämligen allenast beställningsinnehavare, vilka, i olikhet med underofficerarna, som kunde förvänta beföring genom flera olika löneklasser, icke med någon sannolikhet kunde påräkna beföring till högre och bättre avlönade beställningar.»

Som arméförvaltningen här redan antytt, kan ju ej sägas om musikunderofficerare att de hava att förvänta beföring genom flera olika löneklasser.

I det kungl. arméförvaltningens förslag till provisorisk löneförbättring, som lades till grund för kungl. propositionen nr 154 till förra årets riksdag, var intet undantag i avlöningshänseende gjort för musiksergeant jämförd med sergeant vid truppen.

I föreliggande fall synes emellertid kungl. arméförvaltningen funnit sådant undantag berättigat och till synes på den grund, att musikunderofficerarna äro krigsmän. Eller om man så vill, musikunderofficerarnas arbete kan icke tillmätas sådant värde att det berättigar dem till en dräglig existens, och rekryteringen av denna personal förbises helt och hållet.

Oavsett arméförvaltningens yttrande har dock chefen för kungl. lantförvarsdepartementet (sid. 84 i kungl. prop.) ansett, att musikunderofficerare kommit i ett relativt ogynnsamt läge, samt förordat höjning av de åt dem tillmätta avlöningsbeloppen, och därjämte uteslutit den av sakkunniga föreslagna inskränknigen vid löneförbättringens utbetalande till musikunderofficerare.

Likväl återstår det förhållandet, att musiksergeanterna uteslutits från principen ålderstillägg, och att den föreslagna avlöningen fortfarande är otillräcklig för dem som räkna tjänstear lika och längre än sergeant vid truppen, samt att innehavare av samma militära grad i tjänsteställning troligen kommer att eftersättas den som uppbär högre lön på stat.

Det torde ej kunna bestridas, att musiksergeanterna äro den grupp, som, därigenom att fanjunkarbeställning ej kan ernås, och att många som 2 klass sergeanter få kvarstå till pensionsåldern, är bäst i behov av såväl ålderstillägg som tillräcklig avlöning. Den långa utbildningstiden för vinnande av kompetens till underofficer, de hittills små avlöningsvillkoren och de ringa beföringsutsikterna understrykas också ytter-

ligare i den av chefen för lantförsvarsdepartementet anförda motiveringen för musikunderofficerarnas tillfälliga löneförbättring.

Statsutskottet och riksdagen äro nu förbehållna att avgöra, huruvida dess utlåtande och beslut vid sistlidne riksdag i liknande fråga givits vederbörliga hänsyn, då det gällt musikunderofficerare. Utskottet erinrade då, utan att i riksdagen därom gjordes någon erinran, att i den kungl. propositionen angående provisorisk löneförbättring, som förelåg till behandling, ej beaktats den omständighet, att befordran till högre grad respektive löneklass inom kompaniofficers- och underofficersgraderna ägde rum efter betydligt olika antal tjänsteår vid de olika truppförbanden. Det kunde därför sättas ifråga, huruvida en tillfällig löneförbättring ej verkade mera rättvist, om den bestämdes i form av ålderstillägg ä ni form av allenast lönetillägg i de olika tjänstegraderna, och vid en förnyad utredning i ärendet syntes denna fråga böra omsorgsfullt undersökas.

Beträffande arméns musiksergeanter kan sägas, att undersökningen borde givit till resultat, att denna grupp av underofficerare måste vara i största behov av ålderstillägg och löneförbättring, något varför samtliga motiveringar också tala. Att de uteslutits från dessa förmåner synes oförklarligt.

Det kan ju vara möjligt, att arméförvaltningens senaste yttrande tages såsom skäl att från förmåner i likhet med sergeanter vid truppen utesluta musiksergeanterna, men om så icke sker, finnes intet annat skäl än att för musikpersonals befordran till underofficer icke kräves fullständig underofficersutbildning.

Och detta är skälet endast därför, att kompetens till truppunderofficersbefordran ansetts såsom lämpligaste grunden för beräknat ålderstillägg.

Enär det emellertid även för musikpersonal inträffar en tidpunkt, då kompetens för befordran till underofficer föreligger och befordran sker, måste skälet anses ohållbart och analogt med att exempelvis kompaniofficere skulle uteslutas därför, att ingen annan beräkningsgrund för deras ålderstillägg stått till buds än tiden för befordran till officer. -

Till beräkningsgrund för officerares ålderstillägg har tagits tidpunkten för vunnen kompetens till underofficersbefordran.

Det torde ej möta allt för stora svårigheter att för musiksergeanternas vidkommande finna liknande utgångspunkt, och enhetligheten är ju såsom nämnts redan frångången därmed att till beräkningsgrund för kompaniofficerares ålderstillägg valts tiden för befordran till officer.

Sakkunniga hava haft till bedömande olika beräkningsgrunder för underofficerarnas ålderstillägg, bland andra tiden för första volontäransställningen, vilken nästan undantagslöst skedde mellan 18—21 års ålder. Häremot har emellertid invänts, att underofficersbefordran vore beroende

icke endast på tjänstgöringstidens längd utan även på ådagalagd duglighet, och därmed har till utgångspunkt för den tillfälliga löneförbättringen tagits tiden för avläggandet av underofficersexamen, vilket i regel sker omkring 3 år efter anställningen.

Då emellertid sådan examens avläggande ej är obligatorisk eller finnes stadgad för befordran till musiksergeant, men tidpunkten för densammas avläggande infaller ett visst, i regel lika antal år efter anställningen, synes intet hinder möta att för musiksergeanternas vidkommande lägga till beräkningsgrund för ålderstillägg (med viss begränsning) tiden för anställning såsom musikvolontär. Ty för musikpersonals vidkommande bortfaller helt och hållet invändningen om duglighet, emedan där avgöres på tidigt elevstadium lämpligheten för den musikaliska banan, och ingen befordras till musiksergeant utan efter de mest grundliga kompetensprov, vilka, sedan lämpligheten är konstaterad, huvudsakligen äro beroende av flit och arbetsamhet.

Den normala åldern för musikpersonals anställning i tjänst är 14 å 15 år, men har varierat från 11—17 levnadsåret. Den senare antagna har dock i vanliga fall sådana förkunskaper på det musikaliska området att som regel gäller, att samtliga musikvolontärer och underbefäl vid 21 å 22 års ålder kan beräknas inneha erforderlig kompetens för befordran till musiksergeant.

Tiden för anställning såsom musikvolontär kan därför tagas såsom beräkningsgrund för ålderstillägg, med den modifikation, att musiksergeant, som vunnit anställning vid låg ålder, äger att tillgodoräkna sig tiden först från och med det år, under vilket han fyller 18 år.

Då före 1901 års härordning befordran till musiksergeant i regel skett tidigare, än vad befordran till sergeant vid truppen plägat ske (ehuru numera ett motsatt förhållande äger rum), skulle härmed för en del musiksergeanter uppstå gynnsammare avlöningsförhållanden än för jämnåriga sergeanter vid truppen, varför även här en begränsning synes erforderlig sålunda, att musikunderofficer icke äger tillgodoräkna sig sin underofficersbefordran förrän från och med det år, under vilket han fyller 26 år. Denna ålder är nämligen den ungefärliga medelåldern för befordran till underofficer vid truppen.

På grundval av dessa synpunkter kan såsom utgångspunkt för ålderstilläggsprincipens tillämpning för arméns musiksergeanter föreslås gälla:

1) Vid beräkning av ålderstillägg för musiksergeant äger sådan, vilken vunnit anställning före fyllda 17 år, att räkna sig tjänsteår tillgodo först från och med det år, under vilket han fyller 18 år.

2) Musiksergeant, som innehåft fast anställning vid armén såsom musikvolontär (spel i nummer, hornblåsare, trumslagare) eller musikunder-

befäl under längre tid än 9 år, räknat från och med det år, under vilket han fyller 18 år, må av den överskjutande tiden tillgodoräkna sig högst 9 år.

3) Musiksergeant, som före fyllda 25 år vunnit befordran till underofficer på stat, må först från och med det år, under vilket han fyller 26 år, börja tillgodoräkna sig tjänsteår för erhållande av ålderstillägg.

4) Musikfanjunkare (musikofficer) erhåller fortfarande, såsom förut, högsta för fanjunkare föreslagna lön.

Enligt denna beräkningsgrund erhåller den yngre musiksergeanten samma grundlön som övriga sergeanter kronor 2,230 mot kronor 2,490 enligt den kungl. propositionen, men den rättvisan ernås, att arméns omkring 235 stycken musiksergeanter i levnadsåldern 40 år och därutöver erhålla samma välbehövlige lönetillskott (intill kronor 3,030) vilket tillerkännes de sergeanter vid truppen som ej vunnit fanjunkarebefordran, en lön som likväl med 365 kronor understiger vad varje skötsam underofficer vid truppen har utsikt att erhålla. Angående kostnaderna se bil. 10.

Då en fortsatt utredning av de spörsmål, som sammanhånga med en definitiv löne reglering, torde taga avsevärd tid framåt i anspråk, kommer givetvis den tillfälliga löneförbättringen att gälla under åtskilliga år.

Det vore därför en synnerligen påtaglig orättvisa emot musikunderofficerarna, om dessa på grund av att armémusiken står under omorganisation skulle till tjänsteställning och avlöningsförmåner eftersättas underofficerare vid truppen och därmed prejudikat skapas för en mindre värdig ställning för dessa befattningshavare.

På grund av vad vi sålunda framhållit, få vi härmed yrka,

att riksdagen måtte besluta att bevilja musikunderofficerarna tillfällig löneförbättring efter samma grunder och med samma belopp, som föreslås i kungl. prop. för truppunderofficerarna, samt att riksdagen måtte härför bevilja nödiga medel.

Stockholm den 14 maj 1918.

<i>Sven Persson</i>	<i>Emil Kristensson</i>	<i>J. W. Billqvist</i>
<i>Erik Röing</i>	<i>C. G. Hammarskjöld</i>	<i>A. J. Andersson</i>
<i>Carl Lovén</i>	<i>Joh. Nilsson</i>	<i>Carl O. Strid</i>
<i>Ulrik Leander</i>	<i>Algot Törnkvist</i>	<i>Gust Nilsson</i>
<i>Olof Nilsson i Örebro</i>	<i>Felix Hamrin</i>	<i>Axel Lindqvist</i>

(Avskrift).

Bilaga 1.**Kungl. Lantförsvarsdepartementets Kommandoexpedition Nr 268.**

Kungl. Maj:t har, med upphävande av generalorder den 23 juli 1904 Nr 991, och den 19 februari 1906 Nr 235, i nåder befallt, att följande skall lända till efterrättelse beträffande utbildningen av det fast anställda spelet.

- 1) Nyantagen musikvolontär, som icke före vunnit anställning undergått rekrytutbildning, skall tillsammans med övriga rekryter eller under särskilt befäl erhålla enskild utbildning i sådana uti vederbörliga utbildningsinstruktioner angivna övningar, som äro ägnade att bibringa honom allmän militär uppfostran. Denna utbildning meddelas till den utsträckning vederbörande regementschef (befälhavare) bestämmer med hänsyn tagen till, dels att erforderlig tid ägnas åt musikutbildningen, dels musikvolontärernas ålder och kroppsutveckling.
- 2) Musikvolontär, som erhållit i punkt 1) omfördäld utbildning, må av vederbörande regements- (arméfördelnings-) chef (befälhavare) beordras att deltaga uti den för regementet anordnade korprals- och underofficersutbildningen i den mån musikvolontärens tjänstgöring såsom spel och fortsatta musikutbildning det medgiver.
- 3) Det spel, som icke är beordrat till den i punkterna 1) och 2) omfördälda utbildningen, skall (när det i övrigt är inkallat till tjänstgöring) jämsides med sin musikutbildning erhålla fortsatt utbildning för fälttjänsten samt vid beridet truppslag, fort-att utbildning i ridning. Ifrågasvarande utbildning avser att göra spelet ägnat att deltaga i truppförbandets taktiska verksamhet, företrädesvis i egenskap rapportkarlar, rapportryttare, spanare eller eklärörer. Utbildningen för fälttjänsten skall huvudsakligen omfatta order- och rapportföring, kartläsning och orientering, telefonering samt förmågan att taga sig hastigt fram i terrängen. Därjämte bör spelet erhålla samma utbildning i signalering med flaggor som inom kompani (skvadron, batteri) meddelas manskapet. Enligt vederbörande regementschefs (befälhavare) beprövande ställes utbildningen, när så prövas erforderligt, under ledning av därtill beordrad officer (underofficer, musikunderofficer) med biträde av erforderligt antal underbefäl (musikunderbefäl). Vid icke ständigt tjänstgörande regemente bedrivs dessa övningar företrädesvis under den tid, då allt spel är inkallat i tjänstgöring.
- 4) Spelet skall årligen erhålla den utbildning i skjutning med pistol (revolver) som omförmäles i vederbörlig skjutinstruktion.
- 5) Spelet skall därjämte bibringas den utbildning, som vid samlad trupp erfordras för dess tjänstgöring enligt vederbörligt exercisreglemente.

Stockholms slott den 8 mars 1909.

På nådigaste befallning

O. B. MALM.

Hugo Hult.

(Avskrift).

*Bilaga 2.***Utdrag ur Regementsorder för Kungl. Upplands Artilleriregemente.**

- R. O. Nr 119/1912.
 3. Musikstyckjunkare Löwdin tjänstgör å förrådsförvaltarens exp. samt å beklädnadsförrådet.
 Musiksergeant Ahlin å kassaförvaltningens exp.
 Musiksergeant Hultman å regementsexpeditionen. Tiden för nämnda personals tjänstgöring bestämmes av reg. intendenten och reg. kvartermästaren. För övrigt disponeras musikpersonalen på sätt vederbörande batterichef föreslagit.
- R. O. Nr 85/1915.
 3. Tjänstledighet beviljas styckjunkare Cederholm för tiden 14 oktober—27 november.
 4. Musikstyckjunkare Löwdin beordras att under sagda tid upprätthålla styckj. Cederholms tjänst såsom vapenunderofficer.
- R. O. Nr 89/1915.
 Såsom biträdande lärare i teori (underofficersskolan) beordras musikstyckjunkare Löwdin.
- R. O. Nr 82/1916.
 Till tjänstgöring från och med den 1 november beordras:
 Musiksergeant Rosdahl hos köksföreståndaren och musiksergeant Frittioff i kassaförvaltningen.
- R. O. Nr 77/1917.
 Musikunderofficerare och övriga underofficerare, efter vederbörande batterichefs beprövande, skola under tiden 15—27 dennes utbildas i *formell order-skrivning* av löjtnant Lambert Meuller.
- R. O. Nr 11/1918.
 Musikstyckjunkare Hultman beordras att t. v. tjänstgöra hos kasernofficeren.
- R. O. Nr 18/1918.
 Musikstyckjunkare Levin beordras att t. v. tjänstgöra i kassaförvaltningen.
-

Bilaga 3.

Utdrag ur regementsorder vid Kungl. Hälsinge regemente R. O. Nr 49/1918.

- I. Dagbefäl. För nästkommande vecka beordras
—	—	—	—	—	—
den	30.	dennes	Sergeant	Strömberg	
»	31.	»	Musiksergeant	Hillgren	
»	1.	april	Furir 2/8	Håkansson	
»	2.	»	Musiksergeant	Danielsson	
»	3.	»	Sergeant	Olsson	
»	4.	»	»	Viberg	
»	5.	»	Musiksergeant	Gelhaar	

R. O. Nr 62/1918.

- I. Dagbefäl. För nästkommande vecka beordras
—	—	—	—	—	—
den	20.	dennes	Furir 5/9	Pettersson	
»	21.	»	»	10/6 Svantesson	
»	22.	»	»	1/3 Hellgren	
»	23.	»	»	Musikfurir 4 Eklund	
»	24.	»	»	Furir 19/12 Eriksson	
»	25.	»	»	Musikfurir 1 Johansson	
»	26.	»	»	»	9 Rydberg

R. O. Nr 52/1918.

- II. Fältmarsch. För fältmarschen den 5 dennes gäller:
- I) — — — — —
- e.) Regementsmusiken skall i sin helhet deltaga i marschen

R. O. Nr 58/1918.

6. Fältmarsch. För Fältmarschen den 13 dennes gäller:
- I) — — — — —
- e) Regementsmusiken skall i sin helhet deltaga i marschen.

Bilaga 4.

Undertecknad har i oavbruten följd tjänat vid Kungl. Hälsinge regemente sedan år 1883 och har nu endast 2 år kvar till uppnådd pensionsålder.

Vid regementets förflyttning från Mohed till Gävle 1909 hyrde jag en för mig lämplig bostad i staden. Regementschefen placerade emellertid en lägenhet om 1 rum och kök på mig, för vilken jag skulle betala hyra, oavsett om jag bodde i den eller ej. Då mina inkomster ej tillät en sådan extra uppgift, uppsade jag min lägenhet i staden och inflyttade i kasern. Jag blev dock under rättad, att jag hade skyldighet att avflytta, därest någon underofficer vid truppen gjorde anspråk på att få min lägenhet.

Den 3 sistlidne april fick jag en skrivelse från kasernofficeren, vari jag uppsades till avflyttning den 1 oktober och detta i en tid, då det utan överdrift kan sägas, att det är så gott som omöjligt att erhålla en lägenhet i staden. Skulle en sådan ändå kunna uppbringas, medför det med all säkerhet en merutgift för mig på minst 500 kronor.

Jag åtnjuter endast sergeants av 1 klass löneförmåner och kan ej erhålla några extra inkomster. Jag hade hoppats på, att någon hänsyn skulle tagas till min långa tjänst vid regementet, så att jag ej skulle bliva utkörd på gatan, då jag endast har knappa två år kvar till uppnådd pensionsålder.

I detta sammanhang kan nämnas, att förrådsvaktmästaren, som har furirs grad, bebor en underofficerslägenhet. Två *civila* bagare, en maskinist och en eldare, ha bostäder i regementets lokaler.

Gävle den 1 maj 1918.

Quintus Gelhaar.

Musikfanjunkare i Kungl. Hälsinge reg.te.

Bilaga 5.

Vid Kungl. Hälsinge regementets förflyttning till Gävle hyrde jag en lägenhet om 2 rum och kök i staden. Jag blev härefter tilldelad en lägenhet inom kasernetablissemnet om 1 rum och kök, för vilken jag fick vidkännas avdrag av mina avlöningsförmåner genom avstående från inkvarteringsersättningen, kr. 14 per månad. Upprepade gånger anhöll jag hos regementschefen att få bli fri från den mig tilldelade lägenheten, emedan min familj var så stor, att jag ej kunde bo i ett rum och kök, och då någon tvårumslägenhet ej kunde tilldelas mig. Jag behövde mer än väl utfå min inkvarteringsersättning för att kunna betala hyran för den lägenhet jag bebodde i staden. Regementschefen svarade, att jag gärna fick bo i staden, bara jag betalade hyran för den lägenhet inom kasernen, som blivit mig tilldelad. Jag fick därför betala hyra för lägenheten i kasernen från maj månad 1909 till och med februari 1910. Då blev lägenheten upptagen av en annan underofficer, varför jag återbekom inkvarteringsersättningen för månaderna mars, april och maj 1910. Från och med juni månad samma år blev emellertid en annan lägenhet ledig, varför inkvarteringsersättningen åter framtogs mig till och med april 1911. Jag återfick nu inkvarteringsersättningen på nytt men framtogs densamma åter redan från och med oktober 1912 till och med januari 1913.

Jag har sålunda enligt nedanstående tabell, som är ett utdrag ur regementets avlöningshandlingar, fått betala hyra för olika av mig ej bebodda lägenheter inom kasernetablissemnet i 25 månader och utan valuta fått vidkännas en förlust i avlöningsförmåner av 350 kr.

Då musikunderofficer inflyttat i lägenhet i kasern, har det alltid skett med skyldighet för honom att genom avflyttning avstå sin lägenhet till förmån för underofficer vid truppen, som gjort framställning om erhållande av inkvartering in natura.

Tabell

utvisande de månader, som jag enligt regementets avlöningshandlingar fått betala hyra för lägenhet inom kasern som jag ej bebott:

år 1909, maj, juni, juli, aug., sept., okt., nov., dec.,

år 1910, jan., febr., — — — juni, juli, aug., sept., okt., nov., dec.,

år 1911, jan., febr., mars, april,

år 1912, okt., nov., dec.,

år 1913, jan.

Gävle den 1 maj 1918.

A. E. Eriksson.

Musikfanjunkare i Kungl. Hälsinge regemente.

(Avskrift).

Bilaga 6.

Ang. beredande av bostad åt regementets förrådsvaktmästare.

Transumt.

Kungl. Arméförvaltningens
fortifikationsdepartement.

Diarie Nr 1983 C.

Kungl. Hälsinge reg:te

Reg:ts expedition avd. II.

Ink. ²⁶/₉ 1917 Nr 170

Exp. Nr

Till Chefen för Kungl. Hälsinge regemente.

I Skrivelse till Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement den 5 innevarande månad, nummer 74/III, har Ni meddelat — — — —

Enär emellertid en dylik lägenhet för närvarande ej finnes ledig inom kasernetablissemnet och Ni ej anser Eder äga befogenhet att uppsäga en gift musiksergeant till avflyttning för beredande av ovan omförmälda bostad åt förrådsvaktmästaren, har Ni hänskjutit ärendet till departementets avgörande.

Vid föredragning härav har departementet, enär bostad för musiksergeant inom kasern ej är beräknad, velat härigenom bemyndiga Eder att uppsäga sådan för beredande av bostad åt förrådsvaktmästaren. Stockholm den 15 september 1917.

A. ODELSTIERNA.

M. MORTON.

*Axel Göransson*VI Arméfördelningen
Stabsexpeditionen
Avd. III.Ink. ²⁵/₉ 1917 Nr 395
Exp. Nr 333.Översändes till I. 14.
Östersund den 25 sept. 1917.

På befallning

Sven E. Alin.

Fortifikationsofficer.

I sammandrag fördela sig extra inkomsterna sålunda:

B r u t t o.

N e t t o.

1 9 1 7.

1 9 1 7.

Bilag till riksdagens protokoll 1918. 4 saml. 197 häft. (Nr 442.)

60	st. musikunderofficerare utan inkomst.				
50	>	med	>	understigande .100	
40	>	>	>	från . . . 100—150	
29	>	>	>	> . . . 150—200	
26	>	>	>	> . . . 200—250	
17	>	>	>	> . . . 250—300	
27	>	>	>	> . . . 300—400	
25	>	>	>	> . . . 400—500	
7	>	>	>	> . . . 500—600	
8	>	>	>	> . . . 600—700	
2	>	>	>	> . . . 700—800	
2	>	>	>	> . . . 800—900	
3	>	>	>	> 900 o. därutöver.	
296	st.				

78	st. musikunderofficerare utan inkomst.				
94	>	med	>	understigande .100	
40	>	>	>	från . . . 100—150	
42	>	>	>	> . . . 150—200	
8	>	>	>	> . . . 200—250	
10	>	>	>	> . . . 250—300	
10	>	>	>	> . . . 300—400	
6	>	>	>	> . . . 400—500	
3	>	>	>	> . . . 500—600	
4	>	>	>	> . . . 700—800	
1	>	>	>	> . . . 800—900	
296	st.				

1 9 1 6.

1 9 1 6.

66	st. musikunderofficerare utan inkomst.				
30	>	med	>	understigande .100	
28	>	>	>	från . . . 100—150	
36	>	>	>	> . . . 150—200	
44	>	>	>	> . . . 200—250	
25	>	>	>	> . . . 250—300	
23	>	>	>	> . . . 300—400	
25	>	>	>	> . . . 400—500	
9	>	>	>	> . . . 500—600	
7	>	>	>	> . . . 600—700	
2	>	>	>	> . . . 700—800	
2	>	>	>	> 900 o. därutöver.	
297	st.				

88	st. musikunderofficerare utan inkomst.				
72	>	med	>	understigande .100	
55	>	>	>	från . . . 100—150	
33	>	>	>	> . . . 150—200	
20	>	>	>	> . . . 200—250	
12	>	>	>	> . . . 250—300	
8	>	>	>	> . . . 300—400	
5	>	>	>	> . . . 400—500	
1	>	>	>	> . . . 600—700	
2	>	>	>	> . . . 700—800	
1	>	>	>	> 900 o. därutöver.	
297	st.				

1 9 1 5.

1 9 1 5.

72	st. musikunderofficerare utan inkomst.				
35	>	med	>	understigande .100	
44	>	>	>	från . . . 100—150	
26	>	>	>	> . . . 150—200	
28	>	>	>	> . . . 200—250	
36	>	>	>	> . . . 250—300	
35	>	>	>	> . . . 300—400	
11	>	>	>	> . . . 400—500	
4	>	>	>	> . . . 600—700	
2	>	>	>	> . . . 800—900	
5	>	>	>	> 900 o. därutöver.	
298	st.				

88	st. musikunderofficerare utan inkomst.				
68	>	med	>	understigande .100	
61	>	>	>	från . . . 100—150	
26	>	>	>	> . . . 150—200	
26	>	>	>	> . . . 200—250	
8	>	>	>	> . . . 250—300	
11	>	>	>	> . . . 300—400	
5	>	>	>	> . . . 400—500	
1	>	>	>	> . . . 500—600	
1	>	>	>	> . . . 600—700	
2	>	>	>	> . . . 700—800	
1	>	>	>	> . . . 800—900	
298	st.				

Ut-

ur kortfattad redogörelse för de förmåner, som enligt för åren 1917 och 1918 gällande anställning). (Musikmanskap

			A n s t ä l l n i n g s -							
			F ö r f. d. f a s t							
I. För värn- pliktiga.			Antagna efter mer än 3 månader efter förut erhållet avsked.							
			Med furirsexamen.				Övrigt manskap.			
			Vid minst 2 års anställning.	Vid 1 års anställning.	Vid 2 års anställning.	Vid 1 års anställning.	Vid kortare anställning. För månad.	Vid 2 års anställning.	Vid 1 års anställning.	Vid kortare anställning. För månad.
			Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Svea livgarde	3.	1.	300	100	325	125	10	250	100	7
Göta	3.	2.	300	100	325	125	10	250	100	7
Livregementets grenadjärer	3.	3.	300	100	450	175	14	350	135	10
Första livgrenadjärregementet	3.	4.	300	100	250	100	8	200	75	6
Andra	3.	5.	300	100	325	125	10	250	100	7
Västgöta regemente	3.	6.	400	120	450	175	14	350	135	10
Karlskrona grenadjärregemente	3.	7.	400	120	450	175	14	350	135	10
Upplands infanteriregemente	3.	8.	300	100	325	125	10	250	100	7
Skaraborgs regemente	3.	9.	300	100	450	175	14	350	135	10
Södermanlands regemente	3.	10.	400	120	450	175	14	350	135	10
Kronobergs	3.	11.	300	100	325	125	10	250	100	7
Jönköpings	3.	12.	300	100	450	175	14	350	135	10
Dalregementet	3.	13.	400	120	450	175	14	350	135	10
Hälsinge	3.	14.	400	120	325	125	10	250	100	7
Älvsborgs	3.	15.	300	100	325	125	10	250	100	7
Hallands	3.	16.	300	100	325	125	10	250	100	7
Bohusläns	3.	17.	300	100	450	175	14	350	135	10
Västmanlands	3.	18.	300	100	450	175	14	350	135	10
Norrbottnens	3.	19.	400	120	450	175	14	350	135	10
Västerbottnens	3.	20.	300	100	450	175	14	350	135	10
Kalmar	3.	21.	300	100	325	125	10	250	100	7

Bilaga 8.

drag

bestämmelser äro förenade med fast anställning såsom manskap vid armén (volontärhären ej inbegripet.)

p r e m i e r. 2)						Rekapitulationspremier 2)						Avskedspremier.		Regemente.
a n s t ä l l d a.						För furirer eller korporaler med furirsexamen.			För övrigt manskap.			För underbefäl med minst 6 års tjänstgöring.	För underbefäl med minst 9 års tjänstgöring.	
Antagna inom 3 månader efter förut erhållet avsked.														
Med furirsexamen.			Övrigt manskap.											
Vid 2 års anställning.	Vid 1 års anställning.	Vid kortare anställning. För månad.	Vid 2 års anställning.	Vid 1 års anställning.	Vid kortare anställning. För månad.	Vid 2 års anställning.	Vid 1 års anställning.	Vid kortare anställning. För månad.	Vid 2 års anställning.	Vid 1 års anställning.	Vid kortare anställning. För månad.	Vid 2 års anställning.	Vid 1 års anställning.	Vid kortare anställning. För månad.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
250	100	8	200	75	6	400	160	12	325	125	10	400	700	J. 1.
250	100	8	200	75	6	400	160	12	325	125	10	400	700	J. 2.
250	100	8	200	75	6	550	220	17	450	175	14	600	1,000	J. 3.
250	100	8	200	75	6	300	125	10	250	100	8	600	1,000	J. 4.
250	100	8	200	75	6	400	160	12	325	125	10	600	1,000	J. 5.
250	100	8	200	75	6	550	220	17	450	175	14	600	1,000	J. 6.
250	100	8	200	75	6	550	220	17	450	175	14	600	1,000	J. 7.
250	100	8	200	75	6	400	160	12	325	125	12	600	1,000	J. 8.
250	100	8	200	75	6	550	220	17	450	175	14	600	1,000	J. 9.
250	100	8	200	75	6	550	220	17	450	175	14	600	1,000	J. 10.
250	100	8	200	75	6	400	160	12	325	125	10	600	1,000	J. 11.
250	100	8	200	75	6	550	220	17	450	175	14	600	1,000	J. 12.
250	100	8	200	75	6	550	220	17	450	175	14	600	1,000	J. 13.
250	100	8	200	75	6	400	160	12	325	125	10	600	1,000	J. 14.
250	100	8	200	75	6	400	160	12	325	125	10	600	1,000	J. 15.
250	100	8	200	75	6	400	160	12	325	125	10	600	1,000	J. 16.
250	100	8	200	75	6	550	220	17	450	175	14	600	1,000	J. 17.
250	100	8	200	75	6	550	220	17	450	175	14	600	1,000	J. 18.
250	100	8	200	75	6	550	220	17	450	175	14	600	1,000	J. 19.
250	100	8	200	75	6	550	220	17	450	175	14	600	1,000	J. 20.
250	100	8	300	75	6	400	160	12	325	125	10	600	1,000	J. 21.

*Bilaga 9.**Till Konungen.*

Hos Eders Kungl. Maj:t få vi härmed i underdånighet, med anledning av väntad kungl. proposition angående tillfällig löneförbättring, göra följande erinringar vidkommande musikpersonalen i underofficers grad:

Sakkunniga, tillkallade för att inom lant- och sjöförsvarsdepartementen biträda med utredning och förslag till definitiv och tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén och marinen, hava i sitt till Kungl. Maj:t avgivna betänkande ansett lämpligt att bland civila och civilmilitära befattningshavare hänföra även arméns musikpersonal av underofficers grad, under motivering att denna gentemot övriga underofficerare intager en särställning, såväl med avseende å rekryterings-, utbildnings- och befordringsförhållanden som också beträffande tjänstgöringen, och delvis avlöningsförhållanden, och på grund därav icke kunnat inpassas i den för övriga underofficerare föreslagna avlöningsreformen.

Ingen motivering kan vara oriktigare än denna. Endast utbildningen såsom musiker, och förhållandet att en musikunderofficer får stanna vid 1:a klass sergeants beställning utgör den väsentliga skillnaden från övriga underofficerares ställning.

Enligt gällande reglemente får en musikunderofficer tagas i anspråk för i huvudsak vilken underofficerstjänst som helst, och många äro de, vilka genom fullständig truppunderofficersutbildning kvalificerats därför, och i vissa fall bestridas sådana befattningar av musikunderofficerare, som för underofficerare vid truppen anses såsom de mest krävande. Frånsett denna bestämmelse företer också en musikunderofficers användning i den militära tjänsten så stora olikheter med en civilmilitär, att den förre ovillkorligen måste hänföras till dem, vars tjänst är mera krävande såväl med hänsyn till fältduglighet, spelning under marsch (som kräver högsta grad av dylik duglighet), som övriga militära uppdrag. Och härtill kommer skyldigheten att underhålla underofficers beklädnad och krigsutrustning.

Någon skillnad i avlöningsförhållanden, förutom de ovan nämnda, föreligger ej, såvida man icke därtill velat räkna de extra inkomster på musik, vilka för landsortens musikunderofficerare alltid varit obetydliga, och som sedan krigets utbrott och efter genomförda spritrestriktioner äro obefintliga; ett faktum som torde komma att framdeles kvarstå.

Med hänsyn till rekryteringen föreligger den skillnad, att musikpersonal i regel antages vid unga år. Detta är nödvändigt för att utbildningen skall medhinnas, en utbildning, som i motsats till underofficerens vid truppen tager 7—10 år i anspråk. Även om nu denna utbildning ej är densamma som för en truppunderofficer, är den därför icke mindre arbetsam och krävande, och kan eller får ingalunda utgöra något skäl att erhålla en sämre avlönad framtidsplats.

För att säkerställa rekryteringen vid musikkårerna är behovet av framtidsplatser där än större än vid truppen; enär en för stor omsättning bland musikkårens medlemmar och underbefäl helt förrycker en musikkårs arbete.

Beträffande beföringsförhållandena för musikunderofficerare äro dessa sådana, att ålderstillägg är den enda rättvisa formen för en avlöning. Ett stort antal musikunderofficerare måste nämligen tills uppnåd pensionsålder kvarbliva i 2:a klass sergeantsbeställning.

Ett bifall till sakkunnigas förslag skulle försätta musikunderofficerarna i en rent förtvivlad ställning. Fullmakterna med tillerkännande av sergeants tjänsteställning och avlöningsförmåner bleve illusoriska, och den nuvarande berättigade ställningen såsom krigsmän skulle helt äventyras. Förutom det enligt vår åsikt omöjliga att åstadkomma någon militärmusik, skulle det skapa ett mellanting emellan militärer och civilmilitärer, som endast kan vara till skada för organisationen i sin helhet.

Ej nog härmed, det synes oss som om sakkunniga också velat frångå oss rätten till ett anständigt uppehälle för oss och våra familjer.

En fanjunkare vid truppen åtnjuter i regel fri bostad om tre rum och kök samt en kontant årlig avlöning av 2,254 kr. (krigstillägg och krigstidshjälp oräknade). Vid vissa regementen har denna ställning ganska nyligen uppnåtts vid 35 års ålder och varje väl vitsordad underofficer har utsikter att före pensionsåldern (i medeltal vid 40 års ålder) nå densamma. En musikunderofficer däremot, med längre tjänstetid bakom sig, samma levnadsålder och familjeförhållanden, *lika tjänstgöringstid* och skyldighet att hålla samma beklädnad som fanjunkare vid truppen, kan i många fall ej ens nå 1:a klass sergeants beställning, åtnjuter ingen bostad, och erhåller i kontant årlig avlöning i lyckligaste fall 1,910 kr. Sedan hyra för bostad härav erlagts, kan endast återstå omkring 1,500 kr., således redan nu och förut en årlig skillnad i inkomster med 754 kr.

Ytterligare måste betonas, att omkring 80 % musikunderofficerare äro och varit i saknad av nämnvärda extra inkomster och hänvisade att leva av sin lön från staten, ett förhållande, som en förebragt utredning lätt skall giva vid handen.

Lojalt hava vi böjt oss för den omständighet, att frågan om armémusikens omorganisation, vilken utbröts från 1914 års härordningsreform och hänsköts till utredning, sedan 4 år tillbaka ligger olöst; i hopp om, att då lösningen av frågan en gång kom, vi då skulle bliva så tillgodosedda, att likställighet med övriga underofficerare bleve oss förunnad. Med så mycket större anledning hava vi därpå kunnat hoppas, då i samtliga förslag till armémusikens omorganisation — motioner i riksdagen från olika partier och avgivna sakkunnigebetänkanden — äro upptagna fanjunkarebeställningar för musikpersonal, och därmed ansetts fullt berättigat att en musikunderofficer skulle kunna ernå fanjunkares tjänsteställning, lön och pension.

Helt annat hava vi emellertid nu fått erfaras, och vi kunna icke längre tåla. Vi vädja i underdånighet till Eders Kungl. Maj:t. Vi landsortens musikunderofficerare, och våra familjer, lida nöd.

Om armémusiken skall finnas kvar eller icke; så länge statstjänare äro inrangerade under denna organisation, bör väl rätten att existera tillerkännas dem.

Såsom nämnt synes sakkunniga hava utslutit denna rätt för musikunderofficerare. Ej ens musikdirektören, som fått kosta på sig en dyrbar utbildning, anses göra skäl för samma avlöning som en fanjunkare vid truppen, vilkens hela utbildning staten bekostar och i vissa fall med stipendier och kurser understöder

En fanjunkare, som med samma utgifter som någon av oss haft en årlig merinkomst av 754 kr., har förklarats icke kunna tillmätas mindre lön än 3,595 kr. För den äldre musikunderofficer, som skulle våga pretendera på samma avlöningsförmaner som för en fanjunkare vid truppen nu föreslås, skulle detta betyda ett årligt lönetillägg med icke mindre än 1,855 kr. Och likväl har musikunderofficeren under gångna år måst existera på 754 kr. mindre än fanjunkaren.

Att nu tilldela en musikunderofficer av 1:a klass en löneförhöjning med 750 kr. årligen, d. v. s. han skulle framdeles erhålla vad en fanjunkare under är uppburit, men vilket där ansetts understiga existensminimum, samt en musiksergeant av 2:a klass endast 525 kr., detta anse vi vara en så hård och ogranllaga behandling av oss och den uppgift, åt vilken vi ägnat vårt livsintresse, att dess förekomst borde varit helt utesluten. Att en sergeant vid truppen, efter 3 tjänsteår såsom sådan, skall uppbära årlig lön med 115 kr. mera än en musikunderofficer vid 50 års ålder, måste väl ändock anses orimligt.

Också ha sakkunniga, för att erhålla sådant resultat, nödgats handla i motsats till vad som nyligen av Kungl. Maj:t och riksdagen vid beslut om krigstidstillägg fastslagits, att den mindre inkomsttagaren är i behov av väsentligt högre procentuell förhöjning än den, vars inkomster äro större.

Musikunderofficerens intressen hava aldrig vid något tillfälle blivit så förbisedda som i detta sakkunnigeförslag. Rättvisa och billighet anse vi hava fordrat, att musikunderofficerarna, nu såsom alltid förut, blivit hänfödda till gruppen sergeanter, och vi se icke det minsta skäl för en avvikelse från ålderstilläggsprincipen; tvärtom är denna, för musikkårens vidkommande och bestånd, mera välbehörlig än vid truppen.

Förhållandet att musikunderofficerare i flera fall skola nödgas avgå ur tjänsten med pension, beräknad på en lön understigande 1,700 kr., under det en fanjunkare kommer att få beräknad pension på en lön av 2,500 kr. är en ytterligare orättvisa, då därtill också så förhåller sig, att en underofficer vid truppen, genom sin praktik i expeditionstjänst och förvaltningsgöromål, blir bättre kvalificerad för civilanställning, under det en musikunderofficer vid 50 års ålder ej kan påräkna att konkurrera med yngre krafter och ofta saknar utbildning på härför lämpligt instrument.

Som det kan förutsättas, att någon av de underofficerare, vilka deltagit i sakkunnighetskommitténs arbete, på grund av sin grad och tjänsteställning ansetts särskilt skickade att även lämna upplysningar om musikunderofficerarnas förhållanden, anse vi såsom en plikt att bringa till kännedom vår motsatta uppfattning. Rätta förhållandet är nämligen, att emellan de båda kategorierna trupp- och musikunderofficerare råder en, ehuru oförklarlig animositet, som på sina håll tager sig öppet uttryck.

Av ytterst tvingande omständigheter äro vi nödsakade att frambara våra allvarliga bekymmer i en fråga, på vars lösning hela vår framtid och existens vilar. Nöden för oss och våra familjer kan ej längre hållas från dörren, och ett avslag tvingar oss till en anhållan om att i så fall avveckla armémusiken. En sund arbetsglädje låter sig icke förenas med att för en otillräcklig lön bidra till rekrytering och utbildning på en bana, som i och med att sakkunnigas förslag antages, kan sägas vara den mest vanlottade av alla. En musikunderofficer bör eller kan ej längre taga på sitt ansvar att tigande åse, huru den ena efter den andra av ynglingar finna sin framtid förstörd.

Vi bedja om existensberättigande, eller ock att en avveckling av armémusiken må ske, med varsamast möjliga hänsyn till den musikpersonal som nu är anställd i tjänsten, och på grund av det anförda få vi i underdånighet anhålla:

att musiksergeanter i den kungl. proposition angående tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén och marinerna, som kommer att föreläggas riksdagen, må tills vidare och såsom förut bliva hänförda till gruppen sergeanter (underofficerare av 2:a graden).

Stockholm den 2 april 1918.

För Svenska Musikunderofficerarnas Riksförbund:

Underdånigst

H. Lundberg.
Musikfanjunkare I. 7.

Carl A. Olsson.
Musiksergeant I. 7.

Bilaga 10.

Kostnaden

för tillfällig löneförbättring åt arméns musikunderofficerare enligt Kungl. propositionen med fasta belopp och den stat som varit gällande intill 1914 års försvarsreform, och ännu är gällande, med det undantag, att tillsättandet av musikpersonalens beställningar i varje särskilt fall skall göras till föremål för Kungl. Maj:ts prövning och beslut.

Härigenom har uppstått vakanser inom de olika beställningarna, och på dessa grundar sig antagligen den mindrekostnad av 28,900 kr. kungl. propositionen utvisar.

48 st. musikfanjunkare	1,000 kr.	kr.	48,000
197 » musiksergeanter av 1. klassen	800 kr.	»	157,600
195 » » » 2. »	700 »	»	136,500
		Summa kr.	342,100

Kostnaden

för tillfällig löneförbättring åt arméns musikunderofficerare, om alla musikfanjunkare, i likhet med vad fallet varit förut, *erhålla samma avlöning som fanjunkare i högsta lönegraden, och musiksergeanter i likhet med trupperns sergeanter erhålla ålderstillägg.*

48 st. musikfanjunkare	1.100 kr.	kr.	52,800

För sergeanter föreslås i kungl. propositionen grundlönen höjd till 2,230 kr., vartill sedan kommer från 1—4 ålderstillägg 200 kr. För musiksergeanter skulle detta te sig sålunda:

236 st. musiksergeanter med 4 ålderstillägg	kr. 264,475
42 „ „ „ 3 „	43,050
34 „ „ „ 2 „	28,050
41 „ „ „ 1 „	25,625
39 „ „ utan „	16,575
Antal 440 st.	Summa kr. 430,575

Kostnaden enligt här angivna stat och denna beräkning av ålderstillägg, som på grund av avgång ur tjänst och eventuella nytillsättningar, i likhet med vad fallet är vid truppen, varierar, utgör kr. 430,575.

Kostnaden enligt kungl. propositionen med fasta belopp och här angivna stat skulle utgöra kr. 342,100.

Merkostnad enligt detta förslag med ålderstillägg omkring 88,475 kronor.

Den verkliga ekonomiska skillnaden i avlöning och övriga förmåner mellan underofficer vid truppen och underofficer vid musiken:

Truppunderofficer. (Fanjunkare.)

Levnadsålder 40—50 år.

Lön	3,582.50	
33 ¹ / ₃ % krigstidstillägg	1,194.04	
Hyra för tre rum och kök inom kasern		228
Kronportion från regts kök 80 öre per dag		292.—
Återstående inkomst		4,256.54
	Summa kr. 4,776.54	4,776.54

Musikunderofficer. (Fanjunkares grad.)

Levnadsålder 40—50 år.

Lön	2,710.—	
33 ¹ / ₃ % krigstidstillägg	903.24	
Extra hyresbidrag enligt k. brev 19/6 1917	45.—	
Hyra för 3 rum och kök i staden		900.—
Matportion å kr. 2 per dag		730.—
Tvångspermitterad i 87 dagar		87.—
Återstående inkomst		1,941.24
	Summa kr. 3,658.24	3,658.24
Truppunderofficer återstående inkomst	kr. 4,256.54	
Musikunderofficer återstående inkomst	„ 1,941.24	
	Skillnad kr. 2,315.30	

(En liten nätt skillnad i avlöning för två personer i samma levnadsålder, samhällsställning och tjänstegrad vid samma regemente).

Truppsergeant.

Ålder 38 år. Varit underofficer i 12 år.

Lön	3,010.—	
33 $\frac{1}{3}$ % krigstidstillägg	1,003.23	
Hyra för 2 rum och kök inom kasern		168.—
Kronportion från reg:ts kök, 80 öre per dag		292.—
Återstående inkomst		3,553.23
	<u>Summa kr. 4,013.23</u>	<u>4,013.23</u>

Musikunderofficer. (Fanjunkares grad.)

Ålder 51 år. Varit underofficer i 28 år.

Lön	2,710.—	
33 $\frac{1}{3}$ % krigstidstillägg	903.24	
Extra hyresbidrag	45.—	
Hyra för 2 rum och kök i staden		700.—
Matportion å 2 kr. per dag		730.—
Tvångspermitterad i 87 dagar		87.—
Återstående inkomst		2,141.24
	<u>Summa kr. 3,658.24</u>	<u>3,658.24</u>

Truppsergeant återstående inkomst . . . . . kr.	3,553.23
Musiksergeant återstående inkomst . . . . . »	2,141.24
	<u>Skillnad kr. 1,411.99</u>

Denna tabell visar skillnaden emellan två befattningshavare, som enligt 1901 års härordning skulle vara likställda i avlöningsförmåner.

Musiksergeant av 2. klass.

Lön	2,490.—	
33 $\frac{1}{3}$ % krigstidstillägg	729.92	
Extra hyresbidrag	45.—	
Hyra för 2 rum och kök i staden		700.—
Matportion å 2 kronor per dag		730.—
Återstående inkomst		1,834.92
	<u>Summa kr. 3,264.92</u>	<u>3,264.92</u>
Truppsergeant återstående inkomst . . . . . kr.	3,553.23	
Musiksergeant av 2. kl. återstående inkomst . . . . . »	1,834.92	
	<u>Skillnad kr. 1,718.31</u>	

Nedanstående tabell utvisar att en *musikdirektör, musikunderlöjtnant (musikledare)* enligt nu föreliggande förslag till löneförbättring kommer att få åtnjuta till och med *lägre* löneförmåner än truppsergeant.

Musikdirektör.

Lön	3,482.50	
33 $\frac{1}{3}$ % krigstidstillägg	1,160.71	
Extra hyresbidrag	60.—	
Hyra 3 rum och kök i staden		900.—
Matportion å 2 kronor per dag		730.—
Återstående inkomst		3,073.21
	Summa kr. 4,703.21	4,703.21

Musikdirektören får sålunda 1,183.33 kronor mindre än en fanjunkare vid truppen och 480.02 kronor mindre än en sergeant vid truppen.

Bilaga 11.

Musikunderlöjtnanternas och musikdirektörernas framställning till Konungen.

Till Konungen.

Med anledning av sakkunnigas betänkande och förslag rörande tillfällig löneförbättring från och med år 1918 för viss personal vid armén och marinen, avgivet den 5 mars 1918, få vi härmed i underdånighet framhålla följande synpunkter angående den föreslagna löneförbättringen för arméns musikpersonal.

I och för avgivande av förslag till en omorganisation av armémusiken enligt Kungl. Maj:ts förslag till ny härordning vid 1914 års senare riksdag hava tvenne kommittéer sakkunniga av dåvarande statsrådet och chefen för Kungl. Lantförsvarsdepartementet enligt nådigt bemyndigande den 17 september 1914 och den 19 februari 1915 varit tillkallade.

Båda dessa kommittéer hava tydligen insett, att den beställning och lön som genom 1901 års härordning tillkom arméns musikofficerare (musikledare) på intet sätt motsvarande de fordringar och krav, som enligt givna bestämmelser åligga dessa tjänstemän, varför de i sina betänkanden och förslag, avgivna den 14 december 1914 och den 19 januari 1916, ansett sig böra föreslå en särskild beställning för musikofficeren med löjtnants av 1 klass tjänsteställning, lön och pension.

I synnerligen skarp motsats härtill ha löneregleringsförslagets sakkunniga icke allenast kvarhållit oss i underofficers beställning och lön utan ansett sig ej ens kunna föreslå en lönereglering för oss i samma utsträckning som för underofficer med motsvarande löneförmåner. Vi skulle sålunda enligt sakkunnigas förslag erhålla en begynnelselön, som med 137 kronor och 50 öre skulle understiga fanjunkares löneförmåner, och utan förhöjning kvarstå i dylik löneklass intill avgången vid 50 års ålder.

Den motivering sakkunniga å sidorna 282—285 i sitt betänkande anfört som skäl för att ej kunna föreslå en löneförhöjning för musikofficerare och musikunderofficerare i samma utsträckning som för truppunderofficerare nämligen bland

annat, att musikpersonalens utbildning ej sker efter enahanda linjer som för övrig fast anställd personal, kan ju under inga förhållanden godtagas.

Det senast nämnda föranleder oss att med några ord även beröra övrig musikpersonals ställning.

Den musikaliska utbildning, som erfordras för erhållande av befordran till musikunderbefäl, musiksergeant och musikfanjunkare är av en så vittomfattande och speciell beskaffenhet, att den i allmänhet icke kan sakligt bedömas och än mindre examineras av vare sig officerare eller underofficerare. Härav synes klart framgå, att musikaliska examina i vanlig mening icke kunna hava samma betydelse inför militära auktoriteter som exempelvis korprals- och underofficersexamina, där fordringarna exakt kunna fixeras. Inom musiken är det ju den musikaliska auktoriteten, d. v. s. musikledarne ensamma eller någon gång i samråd med omdömesgilla inom musikkåren, som kunna examinera och bedöma lämpligheten för avgivande av förslag till befordran och besättande av ledigblivna platser. Härvid sträva givetvis respektive musikledare efter att ställa fordringarna så högt som möjligt för att vid sina respektive musikkärer erhålla verkligt kunnig, skicklig och skötsam personal.

En musikkårs arbete från dess ledare till musikeleven kan icke av den oinvidde rättvist värdesättas, uppskattas eller bedömas, varför den redogörelse som sakkunniga lämnat för vad det speciellt angår musikpersonalen även måste framhållas såsom varande i hög grad icke sakkunnig.

Skulle musikkårens medlemmar endast kunna uppfylla de delvis föråldrade minimifordringar, som äro synliga i tjänstgöringsreglementet för armén och som sakkunniga framhållit som kompetensvillkor för vinnande av befordran till olika grader inom armémusiken, skulle det sannerligen stå illa till med musikkårens musikaliska prestationsförmåga. Då emellertid fordringarna i realiteten äro av en långt mer mångsidig men i tjänstgöringsreglementet ej angiven beskaffenhet, äro de sakkunnigas framställning i detta avseende fullständigt missvisande.

Att det tager mycket längre tid och är ofantligt mycket svårare att bliva en duglig musikunderofficer än dito truppunderofficer framgår därav, att i regel musikpersonalen måste antagas redan som barn vid 14—16 års åldern för att kunna formas och bliva lämpliga för sitt kall. Endast de som hava särskild begåvning i förening med träget och ihärdigt arbete kunna bliva verkligt dugliga militärmusici efter minst 8 å 10 år, då däremot de militära underbefäls- och underofficersexamina i regel avläggas av en var, som besitter någon smula vilja och energi, och uppnås befordringarna på jämförelsevis kort tid.

För att erhålla fanjunkares beställning vid truppen fordras ingen annan utbildning än den som erfordras för befordran till sergeant och som helt bekostas av staten. För erhållande av musikfanjunkarebeställning däremot fordras avläggandet av militärmusikdirektörsexamen vid musikkonservatoriet i Stockholm. De med denna utbildning och examen förenade dryga kostnaderna måste den studerande helt själv bestrida. Erhållandet av beställningen sker alltid i tävlan med flera medsökande, varför intyg om förut ådagalagd duglighet och skicklighet bör kunna uppvisas.

Varför skall det *fordras* avlagda militära examina jämsides med den musikaliska utbildningen för att musikofficerare skola kunna komma i åtnjutande av underofficers avlöningsförmåner, då enbart den musikaliska skickligheten huvudsakligen borde vara tillfyllest?

Många fall kunna påvisas, att musikunderofficerare (fastän med orätt) fullständigt sköta trupperunderofficers tjänst i alla dess former, men i intet fall kan påvisas att en trupperunderofficer sköter en musikunderofficers musikaliska uppgift.

Sakkunniga erinra ständigt om *alla* de examina en trupperunderofficer skall avlägga för att nå de olika tjänsteställningarna, men när det är fråga om musiken säges det att det fordras *allenast* det och *allenast* det.

Beträffande musikofficeren åter kräves musikalisk akademisk examen med därmed sammanhängande mångåriga studier, men likväl förmenas honom allt fortfarande, trots att hans tjänstgöringsskyldighet numera uttages året om, motsvarande beställning och lön. Av andra specialutbildade befattningshavare såsom läkare, auditörer och veterinärer fordras ju inga militära examina. Musikofficerarnas examina äro av den beskaffenhet att de under inga omständigheter kunna värdesättas av, bland andra, personer med endast underofficersskolentbildning såsom nu skett.

Det osäkerhetstillstånd, som under de senaste åren varit rådande inom militärmusikens område, har gjort vårt ihärdiga och uppoffrande arbete allt olidigare och tröstlösare. Elever äro allt svårare att erhålla. Personalen i volontär- och underbefälsgraderna är i saknad av anställningsrekapitulations- och avskedspremier, varför den i regeln avgår efter uttjänt kontraktstid.

Musikkårernas förmåga att fylla sina uppgifter bliver härigenom alltmer försämrad och varje planmässigt arbete förryckes.

Med återgående till särskilt musikofficerens ställning anföra vi vidare.

Musikofficeren har att bestrida utgifter för ständigt stegrade hyror och omkostnader, som äro en följd av familjens ökning och barnens uppfostran, i samma utsträckning som annan officer i samma levnadsålder. Det är på musikofficeren som musikunderofficerarnas och musikmanskapets utbildning, behandling och vård i främsta rummet vilar. Med hans befattning är även förenat ett icke obetydligt uppbördsmanansvar för musikmaterielen, dess underhåll och nyanskaffning. Enligt tjänstgöringsreglementet kan musikofficeren åläggas att såsom musikbefälhavare (kompanichef) föra befälet över musiken och inför regementschefen föredraga ärenden rörande densamma.

På grund av dessa m. H. förhållande torde rättvisa och billighet kräva en ingripande reglering av våra avlöningsförmåner, så att vi beredas en med hänsyn till vår militära och civila ställning verklig förbättring i våra levnadsförhållanden och en avlöning, som täcker det oundgängliga dagliga behovet och bereder oss en stadgad ekonomisk ställning.

De extra inkomster vi hittills på fritid med vederbörande regementschef's medgivande möjligen kunnat bereda oss på utförande av musik å restauranter, hava numer av kända anledningar så gott som fullständigt upphört. Genom minskade eller helt uteblivna extra inkomster hava i synnerhet landsortens musikofficerare under de senare åren befunnit sig i ett verkligt nödläge. Det bör ej vara förenligt med statens intressen att avlöna befattningshavare i officers grad och tjänsteställning så otillräckligt, att de i och för sin existens ställas i direkt ekonomiskt beroende av restaurantrörelsen inom landet.

I avvaktan på en blivande omorganisation av armémusiken och en i samband därmed redan föreslagen skälig minimiavlöning för musikofficeren hava vi givetvis hittills lojalt funnit oss i det ekonomiska tryck, som under tiden tryckt oss. Då emellertid förslaget om tillfällig löneroglering, som även avser att för-

bereda en definitiv sådan, innehåller en ytterligare försämring i våra hittills innehavda beställningar, hava vi ansett skäl föreligga för att fästa Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet vid detta orättmätiga underkännande av vårt existensbehov.

Vid uppvaktning av musikunderofficerare hos sakkunnigas ordförande kanslirådet A. E. M. Eriesson lämnades den förklaringen, att sakkunniga till följd av den knappa tid som stätt dem till buds för fullgörande av sitt uppdrag ej medhunnit att sätta sig in i alla detaljer rörande musikpersonalen. Att ett dylikt lättvindigt förfarande i ärenden som beröra en hel grupp statstjänarens existensangelägenheter skall behöva förekomma är beklagligt.

En kommande omorganisation av armémusiken torde väl rättvisligen ej medföra sämre avlöningsförmåner för dess personal vid truppen i samma tjänsteställning och tjänsteålder utan snarare bättre med hänsyn till att musikunderofficerarna med få undantag ej erhålla bostad i natura. Hade sålunda sakkunniga föreslagit samma tillfälliga löneförbättringar i musikunderofficerarnas beställningar som i motsvarande beställningar vid truppen, hade detta säkerligen ej medfört ett föregripande på musikens omorganisation.

Sammanfattande vad här ovan anförts få vi i underdånighet anhålla,

att i kommande kungl. proposition angående tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén och marinen för åren 1918 och 1919 eller intill dess en omorganisation av armémusiken kan träda i kraft erhålla löneförbättring i enlighet med vad som föreslagits för fanjunkare,

att vid omorganisationen av armémusiken det måtte införas beställningar för musikfurirer av 1 klass,

att anställnings-, rekapitulations- och avskedspremier även tillerkännas musiken,

att lämpligt antal fanjunkarebeställningar inrättas för musikunderofficerare,

och att musikofficeren beredes en verklig ledarställning med officers beställning, lön och pension.

Stockholm den 20 april 1918.

Underdånigst

För musiklöjtnanter och musikedirektörer från skilda orter inom riket.

Bilaga 12.

Arméns musikunderofficerare.

T r u p p s l a g.	A n t a l.			S u m m a.		
	Musikfanjunkare. (Musikdirektörer, musikunderlöjtnant.)	Musiksergeanter av I. klassen. (eventuellt i fan- junkares grad.)	Musiksergeanter av 2. klassen. (eventuellt i fan- junkares grad.)	Musikfanjunkare.	Musiksergeanter av I. klassen.	Musiksergeanter av 2. klassen.
Infanteriet.						
Kavalleriet.						
Artilleriet.						
Fortifikationen.						
Trängen.						
<i>Infanteriet.</i>						
24 regementen vardera	1	5	5	24	120	120
I. 1 och I. 2 >	1	6	5	2	12	10
I. 7 och I. 26 >	1	3	3	2	6	6
<i>Kavalleriet.</i>						
6 regementen vardera	1	2	2	6	12	12
K. 5 och K. 6 >	1	3	3	2	6	6
<i>Artilleriet.</i>						
5 regementen vardera	1	4	4	5	20	20
A. 3	1	5	5	1	5	5
A. 7	—	1	—	—	1	—
A. 8 (Boden och Karlsborg)	2	2	2	2	2	2
A. 9	1	2	2	1	2	2
<i>Fortifikationen.</i>						
Ing. 1	1	2	2	1	2	2
Ing. 2	1	2	2	1	2	2
Ing. 3	—	—	1	—	—	1
Ing. 4	1	1	1	1	1	1
<i>Trängen.</i>						
6 trängkårer vardera	—	1	1	—	6	6
Summa	—	—	—	48	197	195

vid respektive truppslag fördelade sålunda:

	Musikfanjunkare.	Musikserg. 1. klass.	Musikserg. 2. klass.
Infanteriet	28 st.	138 st.	136 st.
Kavalleriet	8 >	18 >	18 >
Artilleriet	9 >	30 >	29 >
Fortifikationen	3 >	5 >	6 >
Trängen	—	6 >	6 >
Summa	48 st.	197 st.	195 st.

Antal musikfanjunkare 48 st. Antal musiksergeanter 392 st. Summa musikunderofficerare 440 st.

Bilaga 13.

Arméns musikunderofficerare.

En tillbakasatt kår.

En musikfanjunkare har givit följande skildring av musikunderofficerarnas läge, en uppfattning, vilken musikerförbundets styrelse gjort till sin.

Jag har alltid betonat och vill i detta fall ytterligare understryka, att jag anser det såsom ett oting att kombinera en musikers uppgift vid armén med rent militära sysslor. Lika litet som man fordrar av regementsläkare och veterinärer att de skola vara lika goda militärer som officerarna, lika litet bör man fordra, att en musikunderofficer såsom ett plus till sin funktion som musiker bör vara fullt utrustad truppunderofficer. Och skulle så vara, borde väl löner härför sättas *högre* än för truppunderofficeren och icke, som hittills varit fallet, och enligt lönekommitténs förslag i ännu större utsträckning kommer att bli, *betydligt lägre*. Och intet kan vara mera oriktigt och verka hämmande på den musikaliska uppgiften än dessa militära uppdrag, liksom intet kan mera bidra till att hos musikvolontären å musikkåren skapa olust för tjänsten. Har ej musiken som sådan den *betydelse* att den för musikens skull bör finnas vid armén, då anser jag att den bör avskaffas och varje om än så obetydlig utgift för en onyttig institution bör i så fall inbesparas.

Jag har en gång, då jag var inkallad som sakkunnig i Staaflska försvarsberedningen, givit uttryck åt vad jag här ovan ansett angående musikpersonalens uppgift i rent militärt hänseende. Om man nu i lönekommittén gjort antydan om, att musikunderofficerarna borde räknas som civilmilitära personer och alltså en omorganisation till civilmilitär institution, då skulle jag ansett, att omdömet varit objektivt. Men att *endast i avlöningshänseende* vilja förflytta oss till civilstaten och i detta fall till de lägst avlönade, och alltså, i stället för att förbättra vår ställning, kasta oss tillbaka till ett mellanting mellan civil och militär person, finner jag minst sagt oförsynt. Och allra minst torde tidpunkten vara lämpligt vald till att i denna ställning försätta en kår, som numera är uteslutande hänvisad att leva på sina löner.

Ingen korporation av statens löntagare torde under nuvarande förhållanden vara mera tillbakasatt och i avlöningshänseende sämre lottade än musikunderofficerarna. Förutom det, att armémusiken sedan 1914 står under omorganisation, och till följd därav inga uppkomna vakanser utan med Kungl. Maj:ts tillstånd få besättas, ha, som bekant, musikunderofficerarna ej annat än de lägst avlönade löneklasserna att aspirera på. Till fanjunkares lönebeställning sträcker sig ej deras befördringsmöjligheter, utan kunna de, med nuvarande organisationsbestämmelser, uppnå i lyckligaste fall 1:sta klass sergeants lön. Dock måste det sär-

skilt betonas att ett flertal av musikunderofficerare få stå i 2:dra klass lönebeställning hela underofficerstiden och jämväl avgå med pension i denna beställning.

Under den indelta tiden hade det ej så mycket att betyda, att musikunderofficeren hade mindre lön än sina kamrater vid truppen. Han hade då rikligt tillfälle att vid sidan av tjänsten vid regementet kunna förskaffa sig extra inkomst å musik, och han behövde då ej vara inkallad i tjänst mer än några veckor per år. Men i och med den nya härordningen kom hans tjänstgöringsförhållanden att te sig helt annorlunda. Garnisoneringen av arméns övriga personal hade till följd att musikpersonalen jämväl blev garnisonerad och härmed omöjliggjordes för dem (åtminstone är detta förhållandet för flertalet av dem) att kunna bereda sig tillfälle till extra inkomst å musik. Ty det vill väl ingen våga det påståendet, att musikunderofficerarna å orter sådana som Skövde, Karlsborg Hässleholm, Boden, Sala, Eksjö m. fl. platser kunna få extra inkomst å musik.

Under den nämnda indelta tiden voro ej heller fordringarua på musikunderofficerarna desamma som nu. Då togs han ej i anspråk för andra ändamål än för musik, undantagandes på kavalleriet och artilleriet, där han dessutom tjänstgjorde som signalör, och den militära utbildningen för honom vid infanteriet var ej då densamma som för truppunderofficeren. Numera får musikunderofficeren under sin volontärstid genomgå samma skolor som övriga och han kan även enligt tjänstgöringsreglementet tagas i anspråk för rent militära uppdrag och har på så sätt, jag vill särskilt betona detta, till stort men för den musikaliska utövningen, fatt betydligt mera att göra.

Och för allt detta har man tillerkänt honom en lön av i allra lyckligaste fall 1:a kl. sergeants. Är detta icke upprörande? Hans inkvarterings- och övriga förmåner äro ej heller annat än sergeants och vad sämre är: då truppsergeanten får sin bostad in natura, vilket ju i allra flesta fall beredes honom, får musikunderofficeren själv hålla sig med bostad för en inkvarteringsersättning som ej tillnärmelsevis motsvarar kostnaderna härför. Utav sin otillräckliga sergeantlön får han således avstå en stor procent till bostad, ty den kontanta ersättningen av 15 kronor i månaden (i Stockholm och Göteborg 19) måste väl anses otillräcklig till att skaffa sig en bostad på till och med 1 rum och kök; och mindre kan väl näppeligen till och med en musikunderofficer taga sig fram med.

Villigt erkännes, att truppsergeanten har det lika bekymmersamt som musikunderofficeren så länge han står i sergeantbeställning. Men för den förstnämnde kommer en övergångstid, då han blir befördrad till fanjunkare. Denna övergångstid kommer dock aldrig musikunderofficeren till godo som ju får stå i sin sergeantbeställning hela tjänstetiden och därefter likaledes med sergeants (900 kronor) pension.

Och det oaktat har Kungl. kommittén funnit lämpligt föreslå, att musikunderofficerarna efter detta böra komma i en ännu sämre ställning än som sergeant. Är det rimligt att kunna anse att en musikunderofficer skall i allra lyckligaste fall existera på 2,660 kronor, under det att man föreslagit 3,959 kronor till en fanjunkare vid truppen. Alldeles omotiverat och alldeles utan skäl har kommittén ansett, att musikunderofficerarna böra existera som hantverkare. Jag hyser dock fullt förtroende till att riksdagen i detta fall ej skall biträda ett så personligen mot oss riktat ogrannlagt förslag. Då önska vi mycket hellre att riksdagen gör pinan kort för oss och sätter armémusiken på avskrivning. Och man kan verkligen fråga: kan det vara staten värdigt att avlöna musikunderofficerare enligt de grunder kommittén i sitt betänkande föreslagit?

Det duger nu ej heller längre att komma med påståenden sadana som att musiken har möjlighet att skaffa sig extra inkomst på restaurangerna. Ty förutom det att denna möjlighet numera är utesluten till följd av spritrestriktionerna, så måste var och en inse det principvidriga uti, att musikunderofficerarna vid armén skola vara hänvisade till att för sitt dagliga bröd, som ju staten bör bestå dem som alla andra anställda, söka sin utkomst på krogarna. På så sätt bidrager ju staten indirekt till att öka spritkonsumtionen, för att inte tala om att det knappast kan vara staten värdigt att dess personal för sin utkomst skall vara hänvisade till sådana ställen.

Man har tvistat om huruvida musiken behövs för försvaret och därom kunna ännu nog meningarna vara delade, men vad man bör kunna vara ense om är det, att skall armén hava musik, och anses den nödvändig för försvaret så bör dess personal beredas samma lönebeställningar och befordringsmöjligheter som övriga underofficerare. Det bör vara nog nu med det förhållandet, att musikpersonalen hitintills intagit en avgjort sämre ställning än som borde tillkomma denna personal.

Sedan 1914 har musiken legat under omorganisation och fastän riksdagen uttryckligen bestämt att ny utredning om musiken, skyndsamt och om möjligt till 1915 års riksdag skulle föreläggas, står frågan fortfarande öppen, och detta, fastän deputationer av musikunderofficerare tvenne gånger vädjat såväl till försvarsministern som till Konungen om att organisationsförslag borde fortast framläggas.

Det vore sålunda på tiden, kan det synas, att frågan finge sin lösning. Ty märk väl: armémusiken är en detalj av 1914 års härordning och som sådan bör den väl ej få stå öppen huru länge som helst. Under tiden som man väntat på frågans lösning har uppstått ett osäkerhetstillstånd på musikkårerna som ej kan vara annat än till skada för såväl musikerna som för organisationen i sin helhet. Inga befordringar få ju vidtagas och musikunderbefälet och även volontärerna föredraga att lämna tjänsten före att tjäna i det ovissa, då de ej kunna räkna med någon befordran, så länge som organisationen ej blivit bestämd.

Ett allmänt önskemål är därför bland musikpersonalen, att vederbörande vid propositionens utarbetande kommer att jämväl benytta sig av representanter från musikunderofficerskåren. Ty vi hava nu sett, varthän det kan leda, då vi i en kommitté sådan som lönekommittén skola representeras av andra.

Det finnes fastslaget i riksdagens protokoll och jämväl i motioner av både herrar Staaff och Thorsson från 1914 (Thorssonska härordningsmotionen sid. 36), »att om musiken skall bibehållas, måste det erkännas rätt och billigt att musikens utövare i avlönings- och befordringsförhållanden jämnställas med arméns personal i övrigt». Och i bägge av nyss nämnda riksdagsmän väckta motioner angående musiken finnas upptagna icke mindre än fyra fanjunkarebeställningar på varje musikkår. Är det under sådana förhållanden rätt och rimligt att nu, som lönekommittén gjort, föreslå en lön åt musikunderofficerarna betydligt understigande vad en sergeant skulle få?

Jag ber även få påpeka, att krigsminister Mörcke vid en uppvaktning för honom av musikunderofficerare förra året yttrade, att han vore av den absoluta uppfattningen, att fullt skäl funnes för, att musikunderofficerarna böra kunna uppå fanjunkares lönebeställning. Och, tillade generalen: »komme det an på mig, så

skulle herrarna få sina fanjunkarebeställningar redan i dag, så befogade anser jag Edra anspråk i detta fall vara».

Då dessa uttalanden måste få betraktas såsom auktoritativa, då de kommit från så högt uppsatt officer, och då dessutom ett flertal av riksdagens ledamöter i bägge kamrarna ansett det vara riktigt att vi kunna uppnå högsta underofficersbeställning, få vi väl hoppas att det för i år må fastslås av riksdagen det olämpliga uti att i avlöningshänseende kasta tillbaka oss ur den *redan nu* så ogynnsamma ställning, vari vi stå.

Och det bör således ej förvåna, om vi för närvarande känna oss i otillbörlig grad tillbakasatta. Vi vädja därför till riksdagens ledamöter att i rättvisans namn skydda en kår, som nu mera än någonsin känner sig tillbakasatt och vilkens levnadsförhållanden under nuvarande förhållanden äro synnerligen brydsamma.